

Nr 39/1969.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till inkomst- och
utgiftsstat för landskapet Ålands enskil-
da medel under år 1970.

Föreliggande budgetförslag följer i huvudsak uppställningen i före-
gående års budget. Nyttillkomna anslag och förslag om utvidgad verksam-
het på vissa områden har dock föranlett intagande av bl.a. nya kapitel.
Å andra sidan utgår vissa anslag som direkt varit beroende av landskaps-
skatteuppbörden.

Genom att landskapsskatten för utgångna uppbördsperiod upphört och
anslag för vissa tidigare icke budgeterade ändamål upptagits har en-
skilda medels årsstat fått en något annan karaktär än under de tre se-
naste åren. Vissa av de nya utgiftsanslagen är av genomgångskaraktär
såsom bl.a. de understöd som avses att betalas ur Ålands penningauto-
matförenings avkastning och vilka sålunda ej belastar enskilda medel.
Av samma karaktär är även kostnaderna för regionplaneringen.

På inkomstsidan återspeglas bortfallet av landskapsskatteintäkter
i beloppet för finansieringslån. Förverkligandet av årsstaten i nu före-
slagen omfattning innebär att landskapet tvingas låna upp pengar, då ti-
digare reserverade och tillsvidare outnyttjade medel icke torde förslå
för att täcka finansieringsbristen.

Genom enskilda medel förmedlas nu vissa lagstadgade kommunala utgif-
ter såsom kommunernas kostnader för centralsjukhus och regionplanering
och dessutom finnes vissa andra utgifter som egentligen, ehuru icke lag-
stadgade, kan anses höra till kommunernas primära uppgifter. Sistnämnda
utgifter har till en del finansierats genom landskapsskatten. Sedan land-
skapsskatteuppbörden för denna period upphört måste dessa utgifter in-
skränkas i betydande grad eller helt slopas.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning kunde kommunerna komma i ett
fördelaktigare läge i fråga om bl.a. bärkraftsklassificeringen om dessa
kommunala utgifter kunde erläggas genom en landskapsskatt som vore inrymd
i kommunernas skattörepris. För att utreda dessa frågor och framlägga
riktlinjer till en förnyad lagstiftning om landskapsskatt har landskaps-
styrelsen tillsatt en arbetsgrupp.

Landskapsskatten har i övrigt under 1969 uppburits för det sista av
de för denna gång beslutade beskattningsåren d.v.s. för år 1967. Det kom-
munala skattöreantalet, på vilket landskapsskatten baseras, utgjorde i
landskapet under sistsagda år 80.054.642, däri inräknat de skattören, som
motsvarar den till kommunerna i landskapet redovisade sjömansskatten.

Av detta skattöreantal kom c. 1.615.000 på skattskyldiga vars skattöreantal var så lågt att för uppbörden förutsatt minimibelopp underskreds. Antalet återstående skattören fördelar sig på 9.694 debetsedlar till ett belopp om 235.316,30 mark. Till dags dato har 9.211 debetsedlar betalats, motsvarande, inklusive tillägg, 224.895,80 mark.

I allmänna motiveringen har icke ansetts anledning att närmare ange vilka anslag som föreslås utgå och vilka nya som intagits då utförlig redogörelse däröver ingår i detaljmotiveringen.

Budgetens slutsumma är 2.586.748 mark, d.v.s. en ökning från motsvarande budget exklusive tillägg, för 1969 med c. 44 %. Det erforderliga lånebeloppet för att balansera budgeten utgör 304.438 mark mot 105.677 mark i 1969 års budget. Utgiftsanslagen av investeringsnatur har minskat med c. 83.000 mark och lånen, bortsett från ett lån under 2 Ht.V:2, med c. 70.000 mark. De största ökningarna hänför sig till s.k. överföringsutgifter under 3 och 5 huvudtiteln avseende hälso- och sjukvård, penningautomatföreningens avkastning samt regionplaneringen.

Beträffande de enskilda anslagen i övrigt hänvisas till detaljmotiveringen. Förslagsanslagen har i motiveringen på sedvanligt sätt betecknats med (f) och reservationsanslagen med (r). En jämförelse med budgeten för 1969, tillägg ej medtagna, och föreliggande förslag för 1970 framgår av nedanstående uppställning. Förutom de totala utgifterna under varje huvudtitel har även, så långt möjligt, för varje huvudtitel jämväl angivits beloppen av de i huvudtiteln ingående anslagen av olika beskaffenhet.

	Budgeterats för 1969 mk	För år 1970 före- slås mk	Minskning Ökning	- +
Inkomster:				
I. Skogs- och lantushållningen	207.010	214.010	+	7.000
II. Undervisnings- och bildnings- väsendet	303.500	385.700	+	82.200
III. Hälso- och sjukvården	910.000	1.500.000	+	590.000
IV. Inkomster av beviljade under- stödslån	15.500	54.000	+	38.500
V. Övriga inkomster	357.677	433.038	+	75.361
	1.793.687	2.586.748	+	793.061
Utgifter:				
1 Ht. Skogs- och lantushållning.	203.733	201.015	-	2.718
I. Skogshushållning	121.713	123.125	+	1.412
Årsutgifter	113.713	118.125	+	4.412
Investeringar	8.000	5.000	-	3.000

	Budgeterats för 1969 mk	För år 1970 före- slås mk	Minskning - Ökning +	
II. Jaktvården	20.000	22.000	+	2.000
Årsutgifter	20.000	22.000	+	2.000
III. Lanthushållning och jord- egendomar	62.020	55.890	-	6.130
Årsutgifter	11.200	11.200	±	0
Investeringar och inlösen	50.820	44.690	-	6.130
2 Ht.Undervisning och bildning.	400.944	596.020	+	195.076
I.II.III.Årsutgifter	308.074	388.480	+	80.406
Investeringar	4.800	20.970	+	16.170
IV. Understödsanslag	28.570	36.570	+	8.000
V. Lån	59.500	150.000	+	90.500
3 Ht.Hälso- och sjukvård samt sociala uppgifter:	972.200	1.539.500	+	567.300
I. Överföring av andelar i sjukhuset	900.000	1.250.000	+	350.000
Understödsanslag	42.200	24.500	-	17.700
Åt kommuner	(12.000)	(500)	(-	11.500)
Övriga	(30.000)	(24.000)	(-	6.200)
II. Lån	30.000	15.000	-	15.000
III.Användning av Ålands Penning- automatförenings avkastning	--	250.000	+	250.000
4 Ht.Främjande av näringar och sysselsättning:	150.000	--	-	150.000
I. Understödsanslag	50.000	--	-	50.000
(Investeringar)	100.000	--	-	100.000
5 Ht.Utgifter av blandad natur	41.200	187.848	+	146.648
I o. II.Årsutgifter	41.200	187.848	+	146.648
6 Ht.Finansieringsutgifter	25.610	62.365	+	36.755
Summa utgifter mk	1.793.687	2.586.748	+	793.061

Hänvisande till ovanstående föreslår landskapsstyrelsen

att Landstinget måtte antaga följande
förslag till inkomst- och utgiftsstat
för landskapet Ålands enskilda medel under
år 1970 samt bemyndiga landskapsstyrelsen
att upptaga för årsstatens förverkligande
erforderliga lån.

Mariehamn, den 10 november 1969.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Martin Isaksson

Landskapskamrer Henrik Gustafsson.

I N K O M S T E R.

331
E. Ink.

I. Skogs- och lantushållningen.

1. Försäljning av virke från landskapets skogar	130.000
2. Husbehovsvirke från landskapets jordbrukslägenheter	2.000
3. Arrendeavgifter	58.000
4. Avgifter för jaktkort	22.000
5. Skogvaktarens vederlag för hyres- och övriga naturaför- måner	2.000
6. Arrendatorer ådömd ersättning för husröta eller vanhävd	10

Summa I kap. 214.010

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.

1. Bidrag ur ordinarie medel för Ålands folkhögskola	187.000
2. Inkomster vid Ålands folkhögskola	12.000
3. Bidrag ur ordinarie medel för Ålands handelsskola	96.000
4. Elevavgifter och diverse inkomster vid Ålands handels- skola	4.000
5. Kommunala bidrag för Ålands handelsskola	32.500
6. Bidrag ur ordinarie medel för Ålands sommaruniversitet ,	35.000
7. Kommunala och andra bidrag för Ålands sommaruniversitet	7.500
8. Kommunala bidrag för försöksverksamhet med bokbuss	11.700

Summa II kap. 385.700

III. Hälso- och sjukvården.

1. Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' årsanskaff- nings- och driftskostnader	750.000
2. Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' om- och till- byggnad	500.000
3. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	250.000

Summa III kap. 1.500.000

IV. Inkomster av beviljade understödslån.

1. Räntor	40.000
2. Avkortningar	14.000

Summa IV kap. 54.000

V. Övriga inkomster.

1. Räntor och diverse inkomster	2.000
2. Försäljning av vissa fastigheter och byggnader	2.300

3. Indragning av utgiftsrester	-
4. Indragning av reservationsanslag	-
5. Beräknad behållning från år 1968	-
6. Finansieringslån	304.438
7. Landskapsskatt	15.000
8. Kommunernas andel i regionplanering	54.650
9. Bidrag ur ordinarie medel för regionplanering	54.650
Summa V kap. 433.038	

Summa inkomster mk 2.586.748

U T G I F T E R.

1. Huvudtiteln. Skogs- och lantushållningen.

1 Ht.

I: Skogshushållningen.

1. Avlöningar:	
1 skogsvaktare-arbetsledare, grundlön (A 21)	14.263
ålderstillägg (förslagsanslag)	3.600
dyrortstillägg (förslagsanslag)	550
lönejustering (förslagsanslag)	<u>1.100</u>
	19.513
2. Socialskyddsavgifter för skogsvaktaren-arbetsledaren (förslagsanslag)	1.650
3. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	5.000
4. Diverse utgifter	550
5. Avverknings- och transportkostnader (förslagsanslag) ..	55.000
6. Skogsvårdsarbeten av olika slag (reservationsanslag) ...	10.000
7. Premier för skogsförsäkringar (förslagsanslag)	1.600
8. Premier för brandförsäkring av skogsvaktarbostaden och arbetarbarack	150
9. Underhåll av skogsvaktarbostaden	800
10. Bränsle till skogsvaktarbostaden (förslagsanslag)	950
11. Skatter för landskapets skogar (förslagsanslag)	7.500
12. Underhåll av bostäder för skogsarbetare	200
13. Underhåll av skogsbilvägar	1.500
14. Pensioner (förslagsanslag)	13.212
15. Till landskapsstyrelsens disposition för landskapets skogshushållning	500
16. Investeringar i virkestransportvägar (reservationsanslag)	5.000

Summa I kap. 123.125

II. Jaktvården.1-2 Ht.

1. Avlöningar:

jaktvårdskonsulent, årsarvode (A 20) ¹ / ₂	6.753	
ålderstillägg (förslagsanslag)	1.750	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	300	
socialskyddsavgifter (förslagsanslag)	<u>1.012</u>	9.815

2. Till landskapsstyrelsens disposition (reservations- förslagsanslag)	12.185
---	--------

Summa II kap. 22.000

III. Lanthushållningen och landskapets
jordegendomar.

1. Husbehovsvirke för jordbrukslägenheterna (förslagsanslag)	2.000
2. Kommunal skatt för jordegendomar	7.000
3. Förrättningar och kommittéer	2.200
4. Ersättning åt arrendatorer för utförda förbättringar av landskapets boställen (reservations-förslagsanslag)	14.690
5. Investeringar i egendomarna (förslagsanslag)	20.000
6. För inlösen vid fastighetsöverlåtelse (reservationsanslag)	10.000

Summa III kap. 55.890

Summa 1 Huvudtiteln 201.015

2 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.
=====I. Ålands folkhögskola.

1. Avlöningar:

1 föreståndare, grundlön (A 26)	18.889
1 andra lärare, grundlön (A 21)	14.263
1 lärare i huslig ekonomi, grundlön (A 18)	12.172
1 handarbetslärarinna, grundlön (A 18)	12.172
1 slöjdlärare och vaktmästare, årsar- vode (A 18)	12.172
husmors- och bitr. föreståndarinne- tillägg	619
ålderstillägg (förslagsanslag)	11.600
dyrortstillägg (förslagsanslag)	2.900
förhöjningar efter vissa år (förslags- anslag)	1.500
tillfälliga föredragare och kurser ..	600
timarvoden (förslagsanslag)	15.140
2 hembiträden (9 mån.)	11.600

extra köksbiträde (6 mån)	2.300	
söndags- och semesterersättning	1.500	
resekostnader	1.300	
lönejustering (förslagsanslag)	7.100	125.827
2. Städning		3.000
3. Socialskyddsavgifter (förslagsanslag)		8.000
4. Värme, lyse och vatten (förslagsanslag)		18.000
5. Undervisningsmateriel och bibliotek		3.500
6. Diverse utgifter		5.000
7. För allmän hälsovård (förslagsanslag)		350
8. Direktionens resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		900
9. Underhåll av byggnader och gårdsplan		16.260
10. Understöd för mindre bemedlade elever (förslagsanslag) .		9.000
11. Brandförsäkringar		1.000
12. Pensioner (förslagsanslag)		1.750
13. Till landskapsstyrelsens disposition för skolan		2.200
14. Avskrivningar (förslagsanslag)		13.000
15. Anskaffande av inventarier till Ålands folkhögskola ,...		9.170

Summa I kap. 216.957

II. Ålands handelsskola.

1. Avlöningar:

2 yngre lektorer, årsarvode à 14.262,84		
(A 21)	28.526	
ålderstillägg (förslagsanslag)	1.625	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	910	
rektorsarvode	812	
arvoden	2.400	
direktionsarvoden	1.320	
lärarnas timarvoden (förslagsanslag) ..	22.400	
hemarbetsersättning	9.100	
lönejustering (förslagsanslag)	<u>4.000</u>	71.093
2. Hyror samt andel i med Ålands yrkesskola gemensamma		
driftnkostnader (förslagsanslag)		35.000
3. Undervisningsmateriel och bibliotek		4.800
4. Underhåll av inventarier och maskiner		1.000
5. Diverse utgifter		1.500
6. Socialskyddsavgifter (förslagsanslag)		4.500
7. Till landskapsstyrelsens disposition för skolan		2.800
8. Inköp av inventarier och maskiner		11.800

Summa II kap. 132.493

III. Ålands sommaruniversitet.

1. Ålands sommaruniversitet	60.000
Summa III kap. 60.000	

IV. Understödsanslag.

1. Understöd åt sammanslutningar:

Ålands Sång- och Musikförbund	1.000	
Ålands Ungdomsförbund	1.000	
Ålands Marthadistriktförbund	600	
Ålands Hemslöjdsförening	400	
Ålands Folkminnesförbund	350	
Ålands Vänner	250	
Ålands Biblioteksförening	600	
Åländska Studentgillet	350	
Ålands Nykterhetsförbund	300	
Föreningen Hem och skola vid Ålands lyceum	<u>300</u>	5.150

2. Studieunderstöd:

Understöd åt mindre bemedlade elever från landsbygden vid Ålands lyceum	3.000
Understöd åt mindre bemedlade elever för yrkesstudier	3.000

Stipendiemedel:

Ålands folkhögskola	150	
Ålands lantmannaskola	200	
Ålands kvinnliga hemslöjdsskola ...	110	
Ålands husmodersskola	110	
Ålands sjömansskola	150	
Ålands handelsskola	150	
Ålands yrkesskola	200	
Ålands tekniska skola	200	
Ålands sjöfartsläroverk	<u>150</u>	7.420

3. Särskilda bildningsanordningar:

Ålands sjöfartsmuseum	200	
Medborgarinstitut för exkursioner ,	400	
Ålands Marthadistriktförbund för hemslöjdens främjande	200	
Ålands Fackliga Platsorganisation för kulturella kurser och föreläsningar	<u>200</u>	1.000

4. Läringsnämnd	1.000
-----------------------	-------

5. Räntegottgörelser för högskolestudielån	2.000
--	-------

6. Försöksverksamhet med bokbuss	17.000
7. Familjebostad i Åbo studentby	3.000

Summa IV kap. 36.570

V. Lån.

1. Lån för yrkesutbildning (reservationsanslag)	--
2. Lån för förbättring av skärgårdens TV-mottagning	150.000

Summa V kap. 150.000

Summa 2 Huvudtiteln 596.020

3 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården samt sociala uppgifter.

I. Kostnadsandelar och understödsanslag.

1. Bidrag åt kommunerna för erlagda konvalescentpenningar (förslagsanslag)	500
2. Kostnadsandelar för Ålands centralsjukhus' årsanskaffnings- och driftskostnader (förslagsanslag)	750.000
3. För reservering av platsandelar i anstalter och kostnader för specialvård (reservationsanslag)	20.000
4. Kostnadsandelar för Ålands centralsjukhus' tillbyggnad .	500.000
5. För rättshjälp åt mindre bemedlade	1.000
6. Bidrag för telefonanläggningar i avlägsna trakter	1.000
7. Avskrivningar på lån	2.000

Summa I kap. 1.274.500

II. Lån.

1. Bosättningslån	15.000

Summa II kap. 15.000

III. Användning av Ålands Penningautomatförenings avkastning.

1. Understöd (förslagsanslag)	
a) främjande av folkhälsoarbetet	75.000
b) stödjande av barnskydd	30.000
c) vården av psykiskt utvecklingsstörda .	25.000
d) stödjande av åldringsvården	10.000
e) stödjande av invalidvården	10.000
f) utvecklande av ungdomsfostran	40.000
g) skyddande och räddande av människoliv vid katastrofer	11.000
h) ordnande av semestermöjligheter	1.000
	202.000
2. Till disposition för understöd av engångsnatur (reservations- förslagsanslag)	48.000

Summa III kap. 250.000

Summa 3 Huvudtiteln 1.539.500

4 Huvudtiteln. Främjande av näringar och sysselsättning.

I. Understöd och investeringar.

1. Räntegottgörelser för investeringskrediter (reservationsanslag) --

Summa I kap. --

Summa 4 Huvudtiteln --

5 Huvudtiteln. Utgifter av blandad natur.

I. Särskilda anslag.

1. Till landstingspresidiets disposition	1.100
2. För oförutsedda utgifter till landskapsstyrelsens disposition	1.000
3. Socialskyddsavgifter (förslagsanslag)	100
4. Kostnader för uppbärande av landskapsskatt (förslagsanslag)	500
5. Bidrag för 4/mbk Pommerns istandsättande	75.000

Summa I kap. 77.700

II. Regionplanering.

Planeringsrådet.

1. Arvoden, resekostnader och dagtraktamenten	7.000
2. Utredningar och sakkunnigarvoden	8.500
3. Diverse utgifter	1.300
4. Inventeringar och grundläggande undersökningar	12.500

Planeringsbyrån.

5. Avlöningar:	
1 planeringschef (B 3)	43.758
1 kanslist (A 14)	10.190
tillfällig arbetskraft	<u>3.400</u>
	57.348
6. Resekostnader	3.000
7. Hyra, lyse, städning	4.200
8. Diverse utgifter	3.500
9. Anskaffning av inventarier	9.000
10. Sociala avgifter	3.800

Summa II kap. 110.148

Summa 5 Huvudtiteln 187.848

6 Huvudtiteln. Finansieringsutgifter.I. Avräknings- och låneutgifter.

1. Beräknad brist från år 1969	10.000
2. För utgifter i samband med den skattefinansiella utjämn-
ningen (reservations- förslagsanslag)	10.000
3. Ränteutgifter för av landskapet upptagna finansieringslån
(förslagsanslag)	40.000
4. Avkortning på av landskapet upptagna finansieringslån (för-
slagsanslag)	2.365

Summa I kap. 62.365

Summa 6 Huvudtiteln 62.365

Summa utgifter mk	2.586.748
-------------------	-----------

Detalimotivering.I N K O M S T E R .I. Skogs- och lantushållningen.I:1.Försäljning av virke från landskapets skogar.Anslag 130.000 mark. Ökning 5.000 mark.

Försäljningen under år 1970 avses omfatta i stort sett samma virkesmängd som år 1969. En mindre ökning av inkomsterna torde kunna påräknas.

I:3.Arrendeavgifter.Anslaget oförändrat 58.000 mark.

Såsom även i motiveringen på utgiftssidan under 1 Ht III kap. framgår kommer arrendet för tre av landskapets egendomar att utgå under 1970. De nuvarande arrendeavgifterna kan bedömas såsom låga och landskapet bör kunna påräkna en förhöjning. Landskapsstyrelsen har tillsatt en kommitté för att utreda enligt vilka grunder arrendeavgifterna borde utgå. Förslag om att anbudsförfarande skulle tillämpas har framlagts i landskapsstyrelsen men majoriteten har ansett att landskapsstyrelsen kan bedöma skäligheten av kommande arrendeavgifter och avser att utbjuda lägenheterna till nuvarande innehavare. Anbudsförfarande kommer att tillämpas om arrendeförhandlingarna icke leder till resultat. Frågan om arrendeperiodens längd överhuvudtaget är under diskussion och landskapsstyrelsen överväger ev. kortare arrendeperioder och möjligheterna att omedelbart eller i senare skede inskränka arrendeområdena till förmån för Jomala gårds och Ålands försöksstations behov. Beträffande fisket avses att i arrendevillkoren tydligt intagas bestämmelser om att detta enbart inskränkes till husbehovsfiske. De nya arrendeavtalen påverkar inkomsterna i enskilda medel först under år 1971.

I:4.Avgifter för jaktkort.Anslag 22.000 mark. Ökning 2.000 mark.

Med beaktande av vad som influtit under de senaste åren kalkyleras med en höjning om 2.000 mark. Jaktkortsavgifterna i riket är väsentligt högre än på Åland och landskapsstyrelsen anser att en fråga om höjning av avgifterna i landskapet är aktuell för att kunna bekosta anläggande av jaktskyttebanor bl.a. i skärgården.

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.II:2.Inkomster vid Ålands folkhögskola.Anslag 12.000 mark. Ökning 1.000 mark.

På grund av ökat elevantal kan inkomstanslaget höjas.

II:3.Bidrag ur ordinarie medel för Ålands handelsskola.Anslag 96.000 mark. Ökning 27.500 mark.

Anslagsbeloppet är beräknat på motsvarande utgifter under 2 Ht II kap.

II:6.Bidrag ur ordinarie medel för Ålands sommaruniversitet. (Momentet nytt).Anslag 35.000 mark.

Såsom i detaljmotiveringen för ordinarie budgeten under 5 Ht VII:3 och i detaljmotiveringen för enskilda medels utgifter under 2 Ht III:1 föreslås en ändrad uppläggning av budgeteringer för Ålands sommaruniversitet. Under detta moment och i ordinarie budgeten under 5 Ht VII:3 upptaget belopp avser det bidrag, som anses kunna påräknas för sommaruniversitetets kostnader under 1970. Motsvarande summa skulle enligt det tidigare förfaringssättet kvarstått såsom kostnad för ordinarie medel. Bidraget ur ordinarie medel, beräknas enligt de i 1969 års ordinarie budget angivna grunderna kunna påräknas till 35.000 mark.

II:7.Kommunala och andra bidrag för Ålands sommaruniversitet.Anslag 7.500 mark.

Anslaget avser det bidrag landskapsstyrelsen hoppas kunna påräkna från kommunalt håll och andra intressenter. Mariehamns stads bidrag för 1969 års sommaruniversitet kommer att uppgå till 5.000 mark.

II:8.Kommunala bidrag för försöksverksamhet med bokbuss. (Momentet nytt)Anslag 11.700 mark.

För försöksverksamheten med bokbuss redogöres under 2 Ht IV:16 i detaljmotiveringen för utgifterna. De kommunala bidragen beräknas enligt detta till 11.700 mark, för vilka utgifter kommunerna bör kunna påräkna sedvanligt bidrag enligt landskapslagen om allmänna bibliotek.

III. Hälso- och sjukvården.

III:1.Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' årsanskaffnings- och driftskostnader.Anslag 750.000 mark. Ökning 140.000 mark.

Den genom enskilda medel erlagda kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' kostnader kommer att stiga genom de kostnadsökningar som skett för sjukhusets del.

III:2.Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' om- och tillbyggnad.Anslag 500.000 mark. Ökning 200.000 mark.

För uppbörden redogöres i detaljmotiveringen under 3 Ht I:4.

III:3.

Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet. (Momentet nytt).

Anslag 250.000 mark.

För omorganisationen beträffande penningautomatföreningens verksamhet och sättet för fördelningen av verksamhetens nettoavkastning redogöres under 3 Ht III kap. i utgiftsmotiveringen.

IV. Inkomster av beviljade understödslån.

IV:1.

Räntor.

Anslag 40.000 mark. Ökning 36.500 mark.

Ökningen motiveras av ränteinkomsterna för det för finansieringen av riksfärjan till statsverket utgivna lånet. Då detta lån från enskilda medel i sin tur upptagits hos de åländska penninginrättningarna har motsvarande utgiftsökning observerats under 6 Ht I:3.

IV:2.

Avkortningar.

Anslag 14.000 mark. Ökning 2.000 mark.

En mindre ökning kan påräknas beräknat på utelöpande lånestock.

V. Övriga inkomster.

V:2.

Försäljning av vissa fastigheter och byggnader.

Anslag 2.300 mark. Ökning 2.300 mark.

Inkomsterna påräknas för försäljning av ett mindre område i Godby, varom särskild framställning kommer att avgivas.

V:6.

Finansieringslån.

Anslag 304.438 mark. Ökning 198.761 mark.

Huvuddelen av ökningen kan hänföras till det lån om 150.000 mark som enligt motiveringen för utgifter under 2 Ht III:1 avses utges åt Finlands Rundradio. Till denna del torde landskapet vara tvungen att upplåna beloppet på den privata marknaden medan till övriga delar lånebehovet i första hand avses täckas ur reserverade medel.

V:7.

Landskapsskatt.

Anslag 15.000 mark. Minskning 205.000 mark.

Beloppet avser rester som beräknas inflyta under 1970 och vilka tidigare icke observerats i budgeten närmast beroende på att det faktiska skattöreantalet i landskapet stigit till högre belopp än vad som vid budgeteringen kalkylerades.

V:8.

Kommunernas andel i regionplanering.

Anslag 54.650 mark. Ökning 39.650 mark.

V:9.

Bidrag ur ordinarie medel för regionplanering.

Anslag 54.650 mark. Ökning 39.650 mark.

Hänvisas till motiveringen under 5 Ht II kap.

U T G I F T E R.1. Huvudtiteln. Skogs- och lanthushållningen.1 Ht.I. Skogshållningen.1 Ht.I:1.Avlöningar.Anslag 19.513 mark. Ökning 892 mark.

I anledning av de allmänna justeringarna av tjänstemännens löner i riket, vilka avses genomföras under år 1970, har för de i landskapets enskilda medel upptagna tjänstemännen motsvarande förhöjningar beaktats utan särskild motivering. Avlöningarna har sålunda upptagits med beaktande av nu föreliggande siffror, medan de tills vidare icke penningmässigt fastställda justeringar som ytterligare tillkommer observeras under anslaget för lönejusteringar, som sålunda upptagits till c. 6 %.

1 Ht.I:2.Socialskyddsavgifter för skogvaktaren-arbetsledaren (f).Anslag 1.650 mark. Ökning 450 mark.

Motiveras av ökade löneutgifter, vartill observerats medel för eventuell förhöjning av arbetsgivarens socialskyddsavgift.

1 Ht.I:4.Diverse utgifter.Anslag 550 mark. Ökning 50 mark.

Motiveras av smärre kostnadsökningar.

1 Ht.I:5.Avverknings- och transportkostnader (f).Anslag 55.000 mark. Ökning 2.500 mark.

Motiveras av ökade avlöningskostnader.

1 Ht.I:10.Bränsle till skogvaktarbostaden (f).Anslag 950 mark. Ökning 100 mark.

Anslaget har tidigare varit för lågt beräknat med beaktande av inträffade prisförhöjningar på brännoljan.

1 Ht.I:14.Pensioner (f).Anslag 13.212 mark. Ökning 420 mark.

Motiveras av de allmänna lönejusteringarna och därmed i motsvarande fall förhöjda pensionskostnader.

Landskapsstyrelsen har förhandsvis undersökt möjligheterna att för landskapets i enskilda medel upptagna tjänstemän teckna en pensionsförsäkring, som skulle motsvara pensionsförmånerna i landskapslagarna om landskapspensioner och familjepensioner. Tillsviare synes en övergång till ett dylikt system icke vara möjligt. Såvitt gäller folkhögskolans tjänstemän har dock situationen ändrats genom

tillkomsten av en ny rikslag om erläggande i vissa fall av pensioner ur statsmedel. För detta redogöres närmare nedan.

1 Ht.I:16.Investeringar i virkestransportvägar (r).

Anslag 5.000 mark. Minskning 3.000 mark.

Planerade virkestransportvägar kommer under 1970 att utföras i mindre omfattning än tidigare, varför anslaget kan sänkas.

II. Jaktvården.1 Ht.II:1.Avlöningar.

Anslag 9.815 mark. Ökning 396 mark.

Anslaget för jaktvårdskonsulentens avlöning, $\frac{1}{2}$ A 20, jämte tillägg har höjts med beaktande av de allmänna lönejusteringarna.

1 Ht.II:2.Till landskapsstyrelsens disposition (r-f).

Anslag 12.185 mark. Ökning 1.604 mark.

Inkomsterna av jaktkort beräknas öka med 2.000 mark. Med beaktande av upptaget anslag i föregående moment observeras sålunda 12.185 mark till landskapsstyrelsens disposition för övriga av jaktvården föranledda utgifter.

III. Lanthushållningen och landskapets jordegendomar.1 Ht.III:2.Kommunalskatt för jordegendomar.

Anslaget oförändrat 7.000 mark.

Anslaget föreslås oförändrat tills vidare, ehuru någon ändring av tidigare arrendekontrakt beträffande landskapets egendomar icke skett. För tre egendomar utgår dock arrendet 1970.

1 Ht.III:3.Förrättningar och kommittéer.

Anslaget oförändrat 2.200 mark.

För syner och ekonomiska bsiktningar samt kommittéarvoden gällande landskapets egendomar föreslås 700 mark. I övrigt föreslås momentet påföras särskilda kostnader bl.a. för skiftesförrättningar, som påbörjats för samfällda fiskevatten vid Borgö, Kappalö, Espholm, Svinö, Styrsö och Bomarsund.

1 Ht.III:4.

Ersättning åt arrendatorer för utförda förbättringar av landskapets boställen (r-f).

Anslag 14.690 mark. Ökning 13.870 mark.

Ersättning att erläggas i samband med betalning av arrende har beviljats för upptagning av stenkullar och grundförbättring på arbetarbostad vid Grelsby Kungsgård, sammanlagt 2.600 mark samt för byggande av pannrum i torkbyggnad

vid Haga Kungsgård, 2.000 mark.

Vid slutsyner på de av landskapets gårdar vars arrendetid utgår 1970 kan det bli aktuellt att inlösa arrendatorerna tillhöriga elektriska anläggningar och ersätta eventuellt andra grundförbättringar, för vilket ändamål observeras 10.000 mark.

1 Ht.III:5.

Investeringar i egendomarna (f).

Anslag 20.000 mark. Ökning 20.000 mark.

Landskapsstyrelsen avser låta utföra grundreparation av en arbetarbostad på Bomarsunds gård. Av inbegärda entreprenadanbud uppgår det lägsta till 20.000 mark.

1 Ht.III:6.

För inlösen vid fastighetsöverlåtelse (r).

Anslag 10.000 mark. Minskning 40.000 mark.

Inräknat det under år 1969 upptagna anslaget och nu föreslaget belopp utgör summan disponibla medel för utövande av lösningsrätt vid överlåtelse av fastigheter till personer som icke innehar hembygdsrätt 157.411 mark.

2 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.

=====

I. Ålands folkhögskola.

Den 1 januari 1970 träder i riket i kraft en ny lag angående understöden åt folkhögskolor. Bidragsgrunderna ändras därvid så, att bidrag för avlöningskostnader utgår med 90 procent av godkända avlöningar och för övriga till bidrag berättigade utgifter med 70 procent. Sistnämnda bidragsprocent kan dock av särskilda orsaker höjas med högst 15 procent. Understödet har hittills utgått med samma procentsats, normalt 70 procent och eventuell förhöjning med högst 15 procent, oberoende av de godkända utgifternas art.

Nyreglering av de för folkhögskolans personal utgående pensionerna sker, delvis i samband med ovanstående ändring av understödsgrunderna, såsom närmare nedan under 2 Ht. I:12 framgår, från den 1 juli 1969.

En reglering i enlighet med den nya lagstiftningen torde icke i nämnvärd grad påverka budgeteringen för ordinarie bidrag år 1970.

2 Ht.I:1.

Avlöningar.

Anslag 125.827 mark. Ökning 9.206 mark.

Såsom nytt undermoment observeras förhöjningar efter vissa år, avseende beviljat kompetenstillägg åt andra läraren och handarbetslärarinnan, medan arvudet för tillsyn av värmepannan utgår. Höjningen av anslaget för timarvoden

med 4.000 mark betingas dels av att de nya timlärarna har högre kompetens och dels av en planerad kurs i maskinskrivning. Arvodet för hembiträderna kan minskas då övertidsarbete förutsättes icke behöva ske i samma utsträckning som tidigare.

I övrigt föreslås inga förändringar förutom de justeringar av löneanslagen som hänför sig till de allmänna lönejusteringarna.

2 Ht.I:3.

Socialskyddsavgifter (f).

Anslag 8.000 mark. Ökning 500 mark.

Motivering som under 1 Ht.I:2.

2 Ht.I:5.

Undervisningsmateriel och bibliotek.

Anslag 3.500 mark. Ökning 500 mark.

Förutom löpande utgifter avseende undervisningsmateriel och dess förnyelse föreslås nyanskaffningar till biblioteket av bl.a. erforderliga uppslagsverk.

2 Ht.I:6.

Diverse utgifter.

Anslag 5.000 mark. Ökning 1.300 mark.

På grund av stegrade allmänna utgifter och utvidgad undervisning erfordras förhöjning av tidigare anslag.

2 Ht.I:8.

Direktionens resor och dagtraktamenten (f).

Anslag 900 mark. Ökning 100 mark.

Motiveras av ökat antal sammanträden.

2 Ht.I:9.

Underhåll av byggnader och gårdsplan. (Rubriken delvis ändrad).

Anslag 16.260 mark. Ökning 6.460 mark.

Underhållet avser målning invändigt och utvändigt av rektorsbostaden, 2.400 mark, reparation av skolans innertak, c. 1.200 mark, renovering såväl invändigt som utvändigt av Kavaljersflygeln och inredning av ett nytt elevrum till en beräknad kostnad om c. 6.850 mark samt reparation och målning av kök, fem rum samt husmoderslägenhet vid internatet till en beräknad kostnad om c. 5.800 mark. Genom en grundlig översyn av byggnaderna 1970 förutsättes underhållsanslaget därefter kunna minskas. Genom omDispositionering och iordningsställande av extra utrymmen i Kavaljersflygeln har elevantalet kunnat höjas från 38 till 42.

2 Ht.I:10.

Understöd för mindre bemedlade elever (f).

Anslag 9.000 mark. Ökning 1.000 mark.

Motiveras av ökat antal elever.

2 Ht.I:11.Brandförsäkringar.Anslag 1.000 mark. Minskning 1.200 mark.

Med beaktande av gällande brandförsäkringsbelopp som anses tillräckligt har tidigare anslag beräknats för högt.

2 Ht.I:12.Pensioner (f).Anslag 1.750 mark. Minskning 15.250 mark.

I landskapets enskilda medel har de i enlighet med landskapets pensionslagstiftning beviljade pensionerna för Ålands folkhögskolas lärare påförts folkhögskolans utgifter. På dessa pensionsutgifter har beräknats sedvanligt bidrag ur ordinarie medel. För folkhögskolornas del i riket har på enahanda sätt enligt den hittills gällande lagen om understöd åt folkhögskolor utgått statsbidrag på erlagda lärarpensioner. Den nya lagen om statsunderstöd åt folkhögskolor förutsätter att personalens pensionsfråga ordnas genom den kommunala pensionsanstalten men, i den mån så icke är fallet, skall gälla vad i lagen av den 13 juni 1969 om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel, är stadgat.

Även om motsvarande landskapslagar tills vidare icke har ändrats eller stiftats anser landskapsstyrelsen att ovannämnda stadganden i rikslagstiftningen kan tillämpas när det gäller pensionerna vid folkhögskolan.

Lagen om statens övertagande av vissa pensioner innebär att staten från föreningar, samfund etc. övertar och erlägger de pensioner för vilka i lag stadgats om statens deltagande i pensionsavgifter eller erlagda pensioner. Å andra sidan skall till lagstadgat bidrag berättigad institution eller samfund fortsättningsvis stå för sin andel av pensionsutgifterna, som avdrages vid uträknandet av statsbidraget för övriga härtill berättigade utgifter. Uträkningarna av pensionskostnadsandelen, den s.k. självriskandelen, sker enligt i lag närmare fastställda grunder, som baserar sig på bidragsprocenterna, erlagda löner och erlagda pensions- eller pensionsförsäkringsavgifter.

För Ålands folkhögskolas del skulle en preliminär uträkning utvisa att folkhögskolans kostnadsandel för pensionerna, för vilken sålunda icke ytterligare bidrag erhålles, under år 1970 kan röra sig om c. 2.000 mark. Erläggandet och övriga kostnader för pensionerna från folk-

högskolan skulle redan från den 1 juli 1969 överföras till ordinarie medel.

2 Ht.I:13.

Till landskapsstyrelsens disposition för skolan.

Anslag 2.200 mark. Ökning 1.200 mark.

Anslaget föreslås höjt för att möjliggöra utarbetande av en ny broschyr över skolan samt för åtgärder och utgifter i anledning av skolans 75-årsjubileum år 1970.

2 Ht.I:14.

Avskrivningar (f).

Anslag 13.000 mark. Ökning 1.000 mark.

Beloppet av avskrivningarna föreslås till samma summa, som vid fastställande av ordinarie bidraget upptas såsom amortering vid beräkning av hyresvärdet för skolans egna byggnader under år 1970.

2 Ht.I:15.

Anskaffande av inventarier till Ålands folkhögskola.

Anslag 9.170 mark. Ökning 6.370 mark.

Höjningen motiveras i främsta rummet av de nyanskaffningar som föreslås för skolans kök, bl.a. utbyte av tidigare o-moderna och ineffektiva spisar. Av övriga anskaffningar observeras köp av symaskin till handarbetsundervisningen och en overhead-projektor.

II. Ålands handelsskola.

2 Ht.II:1.

Avlöningar.

Anslag 71.093 mark. Ökning 8.490 mark.

Anslaget avseende lärarnas timarvoden har höjts med beaktande av att handelsskolans klasser kommer att ha frivillig tyska instundande läsår. Under avlöningsmomentet upptagna arvoden avser dels en förhöjning av arvoden åt kanslist, ekonom och vaktmästare samt dels, såsom en ny utgift, arvode åt hälsosyster för elevernas hälsovård.

Ökningarna i övrigt hänför sig till lagstadgade tillägg och justeringar baserade på de allmänna löneökningarna.

2 Ht.II:2.

Hyror, samt andel i med Ålands yrkesskola gemensamma driftskostnader (f).

Anslag 35.000 mark. Ökning 5.000 mark.

Anslagsbehovet stöder sig på för tidigare år uträknad andel i de med Ålands yrkesskola gemensamma driftskostnaderna och har tills vidare upptagits för en reglering av dessa i enlighet med tidigare tillämpade grunder. I den mån yrkesskolans verksamhet utvidgas i större omfattning än handelsskolan kan tidigare tillämpade fördelningsgrunder tas under omprövning.

- 2 Ht.II:3. Undervisningsmateriel och bibliotek.
Anslag 4.800 mark. Ökning 800 mark.
 Föreslås höjt för att möjliggöra inköp av AV-hjälpmedel.
- 2 Ht.II:6. Socialskyddsavgifter (f).
Anslag 4.500 mark. Ökning 500 mark.
 Motivering som under 1 Ht.I:2.
- 2 Ht.II:7. Till landskapsstyrelsens disposition för skolan.
Anslag 2.800 mark. Ökning 800 mark.
 Motiveras av kostnaderna för specialkurser, elevernas studieresor samt förberedande undersökningar för uppförande av egen byggnad för handelsskolan.
- 2 Ht.II:8. Inköp av inventarier och maskiner.
Anslag 11.800 mark. Ökning 9.800 mark.
 Av anslaget avses 2.000 mark för inköp av en overheadprojektor jämte kopieringsapparat, inköp av förvarings-skåp för 800 mark samt för undervisningen i matematik och kontorsgöromål, anskaffning av kalkyleringsmaskiner för c. 9.000 mark, avsedda att göra eleverna hemmastadda i användningen av dylika maskiner, som blivit allt vanligare på arbetsplatserna.
- III. Ålands sommaruniversitet. (Kapitlet nytt).
- 2 Ht.III:1. Ålands sommaruniversitet. (Tidigare 2 Ht.III:4).
Anslag 60.000 mark. Ökning 47.500 mark.
 För sommaruniversitetets verksamhet under år 1969 har redogjorts i ordinarie budgetens motivering under 5 Ht.VII:3. Såsom av motiveringen under nämnda moment framgår föreslår landskapsstyrelsen att bruttokostnaderna för Ålands sommaruniversitet påföres landskapets enskilda medel. Bidrag ur ordinarie medel ävensom från andra intressenter har därvid upptagits på enskilda medels inkomstsida.
- Sommaruniversitetets verksamhet 1970 föreslås fortgå i huvudsak enligt samma linjer som år 1969. Den egentliga ökningen av kostnaderna för sommaruniversitetet uppgår till 10.000 mark. De utgifter, som icke kan påräknas i bidrag, kommer sålunda att belasta enskilda medel.
- För närvarande planeras att föreningen Nordens ungdomsstämma år 1970 skall förläggas till Mariehamn. En samordning beträffande tidpunkten för denna och sommaruniversitetets termin anses önskvärd. Bl.a. skulle deltagarna i stämman ha möjlighet att få grundlig orientering i åländska förhållanden och problem.

Ordningsnumren för de följande kapitlen har ändrats.

IV. Understödsanslag. (Tidigare kapitel III).

Understödsanslagen under kapitlets moment 1, 2 och 3 har upptagits till oförändrade belopp. Moment 4 överflyttas till ovanstående nya III kap., varför ordningsnumren på de följande momenten har ändrats.

2 Ht.IV:5.

Räntegottgörelser för högskolstudielån.

Anslag 2.000 mark. Ökning 500 mark.

Räntegottgörelser för högskolstudielån utgavs första året 1969. Landskapsstyrelsen har vid beviljandet utgått från att låntagaren själv skall erlägga en ränta om 2 % medan resten skulle utgöras av räntegottgörelser ur landskapsmedel. För att ernå en viss samstämmighet med de förmåner som erbjudits vid den tidigare direkta långivningen har landskapsstyrelsen, med avvikelse från Åländska studentgilletts förslag, beviljat räntegottgörelsen för en tid om 6 år, där studentgillet föreslog 4 år. Den av långgivaren uppburna räntan har även visat sig lägre än vad som tidigare förutsatts. Landskapsstyrelsen har vid beviljandet av räntegottgörelser beaktat ovanstående men även utgått från de totalsummor för lånestock och räntegottgörelsesummor som nämndes i budgetmotiveringen för 1969. Då räntestödet i medeltal kommer att belöpa sig till 4,5 % har landskapsstyrelsen för 1969 beviljat stödet för ett sammanlagt lånebelopp om c. 22.000 mark. För 1970 erfordras sålunda med tillämpning av samma principer ett belopp om 2.000 mark.

Med beaktande av den under året tillkomna utvidgningen av stödåtgärder för högskolestuderande i riket och de tills vidare goda erfarenheterna vid beviljandet av räntegottgörelser ur enskilda medel föreslås den direkta långivningen slopad.

2 Ht.IV:6.

Försöksverksamhet med bokbuss. (Momentet nytt).

Anslag 17.000 mark.

Landskapsstyrelsen uppdrog 1968 åt biblioteksinspektören att i samråd med delegationen för biblioteksärenden utreda möjligheterna till bokbussverksamhet i landskapet samt att efter hörande av kommunerna till landskapsstyrelsen inkomma med eventuella förslag innefattande kalkyler över beräknade kostnader och kostnadsfördelning.

I en till landskapsstyrelsen inlämnad utredning föreslås försöksverksamhet med bokbuss i landskapet under hösten 1970 och våren 1971. Enligt förslaget skulle bokbussverksamheten under denna försöksperiod kunna omfatta fasta Ålands kommuner inklusive Mariehamns stads ytterområden och de skärgårdskommuner, Föglö och Vårdö, som för närvarande har tillräckligt snabba bilfärjeförbindelser. En försöksverksamhet borde till en början fås till stånd för att samla erfarenheter under vinterhalvåret beträffande intresset för sådan verksamhet, lämpliga rutter för bussens behövliga kapacitet och de kostnader verksamheten skulle medföra. Därvid kunde också utrönas, huruvida den nuvarande biblioteksorganisationen lider av sådana brister, som kan avhjälpas med den ambulerande verksamheten och i vad mån den lokala biblioteksverksamheten möjligen kunde inskränkas eller upphöra.

För att undvika onödig omgång inför starten borde verksamheten ordnas i landskapets regi då bildande av nödiga interkommunala organ torde ta för lång tid i anspråk.

Kostnadsberäkning har gjorts för en mindre biblioteks-buss med ett bokbestånd på 1.500 band. För att täcka de avsedda kommunernas behov beräknas sex rutter vara erforderliga, vilka skulle köras tre i veckan, med andra ord skulle varje rutt köras varannan vecka. Enligt det billigaste och av biblioteksinspektören och biblioteksdelegationen omfattade alternativet skulle en tre månaders verksamhet under 1970 beräknas till 17.000 mark. Alternativet avser att buss upphyres för ändamålet och inredes för c. 60 hyllmeter böcker och en biblioteksdisk med bokband i första hand från landskapsbibliotekets bokförråd.

Kostnadsfördelningen kunde lämpligen under försökstiden bli den, att landskapet erlägger 1/3-del medan 2/3-delar fördelas på kommunerna. Därvid borde hänsyn tagas till att Mariehamn endast beträffande ytterområdena drar nytta av verksamheten. Kostnaderna kunde mellan kommunerna delas enligt mantalsskrivna invånare. Enligt stadgandena i landskapslagen om allmänna bibliotek, kan utgifterna för kommunerna betraktas såsom normala biblioteksutgifter för vilka landskapsbidrag erlägges med 2/3-delar till landskommun och 1/3-del till staden.

De kommunala bidragen för bokbussverksamheten har upptagits under inkomster II:8 till 11.700 mark, medan resterande del skulle belasta enskilda medel.

På grund av ärendets i detta skede brådskande natur har kommunernas utlåtande tills vidare icke inhämtats och detta avses ske först sedan landstinget fått uttala sig i ärendet.

2 Ht.IV:7.

Familjebostad i Åbo studentby. (Momentet nytt).

Anslag 3.000 mark.

Andra etappen av utbyggnaden av studentbostäder för studerande vid högskolorna i Åbo planeras. Redan i det första skedet deltog landskapet med en donation om 6.000 mark, vilket gav rätt till två s.k. namnrum. Andra skedet avses omfatta 126 familjebostäder och 180 enkelrum. Landskapsstyrelsen anser att landskapet även nu borde delta med i första hand bidrag för en familjebostad. Erforderligt belopp för erhållande av s.k. namnrum är 6.000 mark, vilket föreslås fördelat på två år.

V. Lån.

2 Ht.V:1.

Lån för yrkesutbildning (r).

Anslag - mark. Minskning 40.000 mark.

Genom den utvidgning och utveckling av studiestödsystemet, som även kommer att omfatta i huvudsak den krets av studerande, som erhållit lån ur förevarande moment, föreslås långivningen tills vidare slopad. Momentet har tills vidare bibehållits för att anslag eventuellt senare skall kunna upptagas om den föreslagna lagstiftningen icke visar sig helt tillfyllest. I den mån behov kan yppas under löpande budgetår finnes tills vidare reserverat 7.500 mark från årets och föregående års anslag.

(2 Ht.V:2).

Lån åt högskolestuderande.

Minskning 4.500 mark.

Anslaget föreslås utgå med hänvisning till motiveringen under 2 Ht.IV:5.

2 Ht.V:2.

Lån för förbättring av skärgårdens TV-mottagning. (Momentet nytt).

Anslag 150.000 mark.

Mellan Ålands landskapsstyrelse och Oy Yleisradio AB har förts underhandlingar om ingående av ett nytt avtal angående radiobolagets utsändning över landskapet Åland av

såväl radio- som televisionsprogram. Parterna har vid förhandlingarna överenskommit om att förutsättningar omedelbart bör skapas för återutsändning av Sveriges radios televisionsprogram 1 över de östra åländska skärgårdskommunerna. Rundradiobolaget bör stå för samtliga kostnader för uppförande av de sändare, som enligt huvudavtalet skall inrymmas i Ålandssändaren ävensom för deras drift. Landskapsstyrelsen måste påtaga sig ansvaret för rätten till återutsändning av Sveriges radios televisionsprogram, såvitt fråga är om upphovsmännens rätt till ersättning och frågor av juridisk natur. Förhandlingarna med vederbörande intressenter i Sverige har utvecklats i positiv riktning.

Kostnaderna för den tekniska apparaturen, som skulle erfordras för återutsändning över den östra skärgården av Sveriges radios TV 1 har preliminärt beräknats till 460.000 mark.

Radiobolaget har låtit landskapsstyrelsen förstå, att bolaget för närvarande icke har tillgängliga medel för anskaffningen av ovannämnda tekniska apparatur. Mellan berörda parter har därför diskuterats ett sådant arrangemang, att landskapet genom lån skulle bidra till finansieringen. Om, enligt planerna, Ålandssändaren skulle inleda sin verksamhet den 1 januari 1970, och, i fall nödiga medel för anskaffning av ovannämnda apparatur kunde hopbringas, har man beräknat att återutsändningen av Sveriges radios TV-program 1 kunde inledas hösten 1971. Under år 1970 skulle av rundradiobolaget förutsatta mätningar och undersökningar verkställas i skärgården.

Landskapsstyrelsen har icke möjligheter att åtminstone på en gång ställa till rundradiobolagets förfogande större belopp än det nu föreslagna. I nu föreliggande budgetförslag har landskapsstyrelsen alltså föreslagit 150.000 mark såsom lån för den tekniska apparaturen, som erfordras för återutsändning av Sveriges radios televisionsprogram 1 i östra skärgården. Den i spörsmålsväg väckta frågan om Sveriges TV 2 är föremål för landskapsstyrelsens uppmärksamhet men har i detta skede icke föranlett något förslag.

(2 Ht.V:3).

Lån för grundreparationer av föreningslokaler.

Minskning 15.000 mark.

Anslaget föreslås utgå på grund av brist på medel.

3 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården samt sociala uppgifter.

I. Kostnadsandelar och understödsanslag.

3 Ht.I:1.

Bidrag åt kommunerna för erlagda konvalescentpenningar (f).
Anslag 500 mark. Minskning 1.500 mark.

Föreslås minskat då behovet, bl.a. genom tillkomsten av sjukförsäkringsersättningarna, kan fyllas med föreslaget belopp.

3 Ht.I:2.

Kostnadsandelar för Ålands centralsjukhus' årsanskaffnings- och driftskostnader (f).

Anslag 750.000 mark. Ökning 150.000 mark.

Genom kostnadsökningar och nyanställningar samt allmänna förhöjningar i lönenivån beräknas de genom landskapets enskilda medel erlagda kommunala kostnadsandelarna stiga.

(3 Ht.I:3).

Nedsättningar åt ekonomiskt svaga kommuner för deltagande i kostnaderna för Ålands centralsjukhus.

Minskning 7.000 mark.

Nedsättning har tidigare erlagts av den skillnad som uppkommit mellan de till enskilda medel av kommunerna erlagda andelarna för centralsjukhuset och de från enskilda medel i sin tur till ordinarie medel utbetalade andelarna för "kommunernas sjukhus". Då olika faktorer medverkat till att ovanstående behållning icke mera återstår och då kommunernas bärkraft redan beaktats genom skattöresprincipen föreslås anslaget utgå.

Ordningsnumren för de följande momenten har ändrats.

3 Ht.I:3.

För reservering av platsandelar i anstalter och kostnader för specialvård (r).

Anslaget oförändrat 20.000 mark.

Av anslaget föreslås fortsättningsvis få erläggas den kommunala understödsandelen av vårdavgiften för åländska patienter vårdade vid Åbo radiumhem, för närvarande 9 mark per vårddygn och en årlig avgift om 2 penni per mantalskriven person i landskapet. Då behovet av bidrag åt patienter som erhållit specialvård i sjukhus utom landskapet genom sjukförsäkringsersättningarna minskat, föreslås för detta ändamål 3.000 mark.

Landskapsstyrelsen har accepterat ett erbjudande från Kårkulla centralanstalt, som innebär att vid centralanstalten, räknat från år 1969, ställes två platser till landskapsstyrelsens förfogande avsedda för patienter från små och ekonomiskt svaga kommuner inom landskapet. Land-

skapsstyrelsen har beslutat att dessa två platser får utnyttjas av patienter från, i första hand, kommuner med bärkraftsklass 1-3 och att den ena platsen borde utnyttjas för längre tidsvård medan den andra skulle reserveras för undersöknings- och infektionsfall med kortvarig vårdtid. På detta sätt skulle åtminstone en del av de åländska kommunerna kunna utnyttja Kärkulla centralanstalt då synbarligen andra kommuner än Mariehamns stad och Jomala icke haft ekonomiska möjligheter att reservera erforderliga platser.

Vårdtagsavgiften som 1969 var 27,50 mark erlägges för ovannämnda två platser förhandsvis av landskapsstyrelsen, som förbehållit sig rätt att inkräva hela denna avgift eller del därav, beroende på omständigheterna.

3 Ht.I:4.

Kostnadsandelar för Ålands centralsjukhus' tillbyggnad.

Anslag 500.000 mark. Ökning 200.000 mark.

Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' tillbyggnad skall enligt landskapslagen om fördelning av anläggningskostnader av den 4 april 1968 fördelas mellan kommunerna i förhållande till medeltalet av skattören för åren 1968-1970. I lagen förutsatt förskott uppbäres av kommunerna år 1970 till ett belopp om 500.000 mark. Slutlig avräkning beräknas kunna ske 1971. Kostnaderna för tillbyggnaden, som påbörjades 1969 har beräknats till 4,8 milj. mark, varav på kommunerna skulle falla 1/3-del eller c. 1,6 milj. mark. Byggnadsarbetena beräknas kunna slutföras inom år 1970.

(3 Ht.I:8).

Understöd åt organisationer och föreningar.

Minskning 6.200 mark.

Under 1969 fördelades anslaget enligt följande:

Folkhälsan på Åland för allmän verksamhet 500 mark;

för upprätthållande av sjöräddningsstationer 5.000 mark;

för semester åt mindre bemedlade husmödrar 200 mark; samt

för underhåll av ambulansbilar 500 mark.

I enlighet med motiveringen för 1969 års budget och då för samtliga uppräknade ändamål motsvarande anslag bör utgivas av avkastningen från penningautomatföreningens på Åland verksamhet föreslås anslaget utgå.

(3 Ht.I:9).

För tandvård i skärgården.

Minskning 3.000 mark.

Tidigare anslag avsåg att under en övergångsperiod täcka

merkostnaderna för anlåtande av hälsobåten Gullkronan vid skolbarnsundersökningar. Med beaktande härav och då kommunerna i skärgården torde kunna ordna sin skoltandvård i anslutning till andra kommuners tandvårdsverksamhet föreslås anslaget utgå.

II. Lån.

3 Ht.II:1.

Bosättningslån.

Anslag 15.000 mark. Anslaget oförändrat.

Då behovet av lån har varit stort och det synes fylla en viktig uppgift föreslås fortsättningsvis 15.000 mark. Då landskapsstyrelsen erfarit att försäkringsbolag på relativt fördelaktiga villkor för låntagaren beviljar bosättningslån torde anslaget kunna inskränkas och eventuellt slopas år 1971.

(3 Ht.II:2). Lån åt organisationer för sociala uppgifter.

Minskning 15.000 mark.

Det tidigare låneanslaget, som 1969 utgavs åt Föreningen Folkhälsan i Finström r.f. för uppförande av en barnträdgård i Godby, föreslås i brist på medel utgå.

III. Användningen av Ålands Penningautomatförenings avkastning. (Kapitlet nytt).

I enlighet med ett förslag till penningautomatförordning för landskapet Åland föreslås en ny- och omorganisation av denna verksamhet. Förslaget innebär också att i enskilda årsstaten intages årligen ett anslag, som uppskattas motsvara föreningens nettoavkastning för föregående år. Nettoavkastningen fördelas av landskapsstyrelsen i enlighet med de riktlinjer som landstinget sålunda i samband med behandlingen av enskilda medels budget fastslår. Avkastningen skall användas såsom understöd åt allmännyttiga samfund och stiftelser, vilkas verksamhet omfattar i förordningen närmare angivna områden. På penningautomatföreningen ankommer fortsättningsvis att driva verksamheten, att bistå landskapsstyrelsen, att övervaka användningen av medel samt att göra förslag om medlens fördelning. År 1969 fördelades sammanlagt 198.500 mark. Den nettoavkastning som beräknas stå till förfogande för fördelningen 1970 uppskattas nu till 250.000 mark. De i sifferbudgeten upptagna anslagsbeloppen motsvarar i huvudsak fördelningen 1969. Landskapsstyrelsen föreslår att fördelningen sker i

huvudsak enligt samma förhållande, dock så att enligt prövning vid behov anslagen får överskridas i det fall penningautomatföreningens avkastning visar sig större än beräknat.

Då behoven kan variera rätt kraftigt från år till år, föreslås också att landskapsstyrelsen för särskilda av de i lagen och förordningen uppräknade ändamålen får disponera ett visst belopp för anslag av engångsnatur som i nu förevarande budget uppgår till 48.000 mark.

4 Huvudtiteln. Främjande av näringar och sysselsättning.

I. Understöd och investeringar.

4 Ht. I:1.

Räntegottgörelser för investeringskrediter (r).

Anslag -- mark. Minskning 40.000 mark.

Det av regeringen framlagda förslaget till u-områdesindelning i samband med förnyandet av lagstiftningen, som avser att främja dessa områdens utveckling, innebär att hela landskapet Åland skulle placeras i u-områdeszon II. Såvitt rör den del av utvecklingslagstiftningen, vilken hänförs till landskapets kompetens, kommer landskapsstyrelsen att till landstinget avlåta motsvarande lagframställningar.

Räntegottgörelser för investeringskrediter på fasta Åland har enligt gällande lag beviljats endast ur enskilda medel. Genom att hela Åland nu hänföres till utvecklingsområde torde den nya lagstiftningen innebära att utvecklingsområdeskrediter och härför avsedd räntegottgörelse kan beviljas för investeringar inom hela landskapet. Då den nya lagen ersätter den hittills gällande och tillämpningsområdet utvidgas borde till denna del icke mera erfordras räntegottgörelser ur enskilda medel.

Emellertid har den egentliga skärgården inom landskapet, ehuru den på rent siffermässiga grunder bort hänföras till utvecklingsområdeszon I, liksom landskapet i övrigt hänförts till zon II. På denna grund avser landskapsstyrelsen vid framläggandet av ny lagstiftning om investeringskrediter taga hänsyn till detta förhållande och ur enskilda medel föreslå att skärgården kompenseras för de förmåner, som den fått avstå genom den ändrade zonindelningen.

I fråga om räntegottgörelsen kan nämnas att under de två första åren från det investeringen slutförts skall räntestödet utgå inom zon I med 100 % och inom zon II med 80 % av den ränta kreditanstalten uppbär och därefter, under

de två följande åren inom zon I 50 % och inom zon II 40 % av kreditens ränta. Räntestödet inom zon I avses gälla högst 60 % av investeringens totalbelopp och inom zon II högst 50 % därav.

Avsikten är icke att från detta anslag kompensera skillnaden i de lättnader i statsbeskattningen som gäller zon I och II. Även när det gäller skiljaktigheter i andra avseenden, bl.a. i fråga om yrkesundervisningen avses icke heller nu någon compensation ur enskilda medel utan kommer landskapsstyrelsen att i de särskilda lagframställningar, som gäller utvecklingsområdena närmare beröra denna fråga. Såsom i allmänna motiveringen till ordinarie årsstaten framhålles kommer rikslagstiftningen redan från början av år 1970 att tillämpas av landskapsstyrelsen. Då riksdagsbehandlingen ännu icke är slutförd och då motsvarande landskapslagstiftning måste förberedas noggrant för att tillvarataga hela landskapets intressen kommer landskapsstyrelsens framställningar rörande utvecklingsstöden att föreläggas landstinget först under vårsessionen 1971.

Då år 1969 upptagna och från år 1968 reserverade medel förslår till erläggande av hittills beviljade räntegottgörelser och ytterligare är tillfyllest för att medgiva compensation till skärgården i enlighet med ovanstående erfordras icke ytterligare medel för år 1970.

(4 Ht.I:2). För sysselsättnings- och industrialiseringsändamål (r).
Minskning 10.000 mark.

(4 Ht.I:3). Investeringar för skapande av nya arbetsplatser.
Minskning 100.000 mark.

Vardera anslaget avsåg ändamål för vilket landskapsskatten skulle utnyttjas och deras upptagande i budgeten är i nuvarande läge helt beroende av denna skatt.

5 Huvudtiteln. Utgifter av blandad natur.
=====

I. Särskilda anslag.

5 Ht.I:4. Kostnader för uppbärande av landskapsskatt (f).
Anslag 500 mark. Minskning 7.500 mark.

För indrivning av rester och andra åtgärder för slutförande av landskapsskatteuppbörden för nu avslutade treårsperiod erfordras ett mindre belopp.

5 Ht.I:5.

Bidrag för 4/mbk Pommerns istandsättande. (Momentet nytt).
Anslag 75.000 mark.

I landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag om utverkande av extraordinarie anslag för istandsättande av 4/mbk Pommern anförde landskapsstyrelsen bl.a. följande om de kostnader fartygets istandsättande beräknades medföra utöver det extraordinarie anslaget om 400.000 mark: "Ytterligare medel, som landskapet kan vara berett att tillskjuta för bekostandet av Pommerns istandsättande måste bestridas med landskapets enskilda medel. Landskapsstyrelsen har inte, med tanke på risken för landskapsskatt, önskat gå längre än till en halvering av de kostnader, som staden själv med egna skattemedel erlägger, utöver det extraordinarie landskapsbidraget om 400.000 mark. De ytterligare av landskapet tillskjutna enskilda medlen får dock icke överstiga 75.000 mark. För möjliggörande av dessa sistnämnda utbetalningar, som kommer att ske i den mån staden presterar utredning av sina utgifter, kommer landskapsstyrelsen i nästa budgetförslag för landskapets enskilda medel att observera ett belopp om 75.000 mark."

Efter det beslut nu fattats om Pommerns istandsättande har dock kostnaderna konstaterats stiga till minst 550.000 mark. För enskilda medels del föreslås därför tidigare utlovade 75.000 mark.

II. Regionplanering. (Tidigare 5 Ht.I:5).

Under förevarande kapitel har upptagits de utgifter, vilka anses vara egentliga regionplanekostnader. För planeringsrådets uppgifter utöver det egentliga regionplanearbetet har redogjorts i ordinarie budgeten under 2 Ht.I. Såsom en andra underrubrik har upptagits den i landskapslagen om planeringsrådet förutsatta planeringsbyrån eg. regionplanekonto. För att undvika sammanblandning med landskapsstyrelsens byggnads- och planeringsbyrå överväger landskapsstyrelsen ändring av namnet för den i berörda landskapslagar nämnda planeringsbyrån till regionplanebyrå. Under kapitlet har observerats avlöningar och andra kostnader för planeringsbyråns verksamhet. Av kostnaderna för regionplaneringen bör såsom bidrag ur ordinarie medel kunna påräknas hälften medan kommunerna skall stå för resterande

del. Av kommunernas andel skall hälften fördelas i proportion till kommunernas sammanlagda skattören och hälften i proportion till invånarantalet. I praktiken innebär detta att av regionplaneringens kostnader c. 50 % skulle falla på landskapet, c. 25 % på Mariehamns stad och lika stor procent på landskommunerna. De senares andel varierar mellan 0,5 och 5 %.

Planeringsbyrån förutsättes kunna inrättas från början av 1970 tills vidare med i sifferbudgeten föreslagen personal.

Ökningen av regionplanekostnaderna jämfört med 1969 års budget är 80.148 mark.

Kommunerna har avgivit utlåtande över planeringsrådets förslag till utgifter för 1970. I huvudsak har kommunerna godkänt kostnadsfördelningen, varför landskapsstyrelsen beslutat godkänna denna i enlighet med planeringsrådets förslag. Av Jomala kommun gjord anmärkning mot förslaget hänför sig till kommunens kostnadsandel och icke till planeringsbudgetens omfång såsom sådan.

6 Huvudtiteln. Finansieringsutgifter.

I. Avräknings- och låneutgifter.

6 Ht.I:1.

Beräknad brist från år 1969.

Anslaget oförändrat 10.000 mark.

Bristen har vid tidpunkten för avgivande av denna budgetframställning beräknats till c. 10.000 mark.

6 Ht.I:2.

För utgifter i samband med den skattefinansiella utjämningen (r-f).

Anslaget oförändrat 10.000 mark.

De vid avräkningen för år 1967 icke godkända poster, som kommer att erläggas ur landskapets enskilda medel 1969 stiger till 13.348 mark, varför landskapsstyrelsen anser det vara skäl att för 1970 föreslå åtminstone oförändrat belopp.

6 Ht.I:3.

Ränteutgifter på av landskapet upptagna finansieringslån(f).

Anslag 40.000 mark. Ökning 36.650 mark.

Ökningen motiveras av ränteutgifter för de för finansieringen av riksfärjan hos penninginrättningarna i landskapet upptagna lånen.

6 Ht.I:4.

Avkortning på av landskapet upptagna finansieringslån (f).

Anslag 2.365 mark. Ökning 105 mark.

På kvarvarande lån ökar amorteringen, varför anslaget bör höjas.